

23 EYLÜL 1991

CUMHURİYET'TEN**OKURLARA...****OKAY GÖNENSİN****Mektup ve Özel TV**

Geçen hafta tüm Türkiye'yi konuşturan iki olay, basın-yayın dünyamızı doğrudan ilgilendiriyor. Birincisi Sabah gazetesinde yayımlanan Özal'ın mektubu haberi, diğeri de SHP'nin de seçim kampanyası için bir özel TV yayını örgütlemesi. Mektup olayı bol bol tartışıldı, her tartışma da iki görüşle son buldu:

1) Mektup gerçektir. O günlerin heyecanlı ve duyarlı ortamında kantarın topuzu kaçmıştır.

2) Mektup uydurmadır. Özal'ı yıpratmak isteyen herhangi bir siyasal mihrak tarafından üretilmiştir. Bu iki olasılıktan hangisinin doğru olduğunu artık yargı saptayacak. Ama bizim dikkatimizi çeken bir başka yön var: İnsanlar bu habere kuşkuyla yaklaştılar, Cumhurbaşkanı'nın gösterdiği sert tepki yine "Gazete doğru yazmaz" dalgasını besledi. Son on yılda basının uğradığı güven, inanılabilirlik erozyonunu bu olay bir kez daha gösterdi. İnsanlar Türkiye'nin en çok satan gazetesinde çıkan böyle önemli habere inanıp inanmamakta tereddüt ettiler, doğru olup olmadığını tartıştılar, daha da kötüsü "amacını" tartıştılar. "Amacı ne" sorusu ne yazık ki birçok gazetenin yayımladığı birçok önemli haberin ardından insanların ağızda bol bol dolaşan bir soru oldu. Gazetenin, gazetecinin amacı ne olacak ki? Haber vermek. Doğru olan bu. Ama yine ne yazık ki insanlar gazetenin,

gazetecinin haberini, yorumunu yazarken bir amaçla, bir maddi ya da manevi çıkarla hareket etmesini doğal görmeye başladılar. Her haberin ardında bir "amaç" arayan insan sayısı hızla çoğaldı. Özal da mektup haberinin "TRT Genel Müdürlüğü için yazıldığını söyledi; o da haberin, yorumun kendi başına bir görev olduğuna inanmıyor, ardında hep bir "amaç" arıyor... Her haberin ardında amaç ve çıkar arayanlar niçin çoğalmasın ki? Cumhurbaşkanı Özal'ı dinlerken gözlerinin yaşardığını yazan bir gazetecinin yazdığı haberin ardında amaç aramaktan, yorumuna inanmamaktan, sonuçta o gazeteye ve tüm gazetelere, gazetecilere güvenin sarsılmasından doğal ne olabilir?

Gazetecilerin "güç odaklarıyla" ilişkileri, korunması gereken mesafeler gibi konularda akıtılan mürekkep kaç yağ fıçısına eşittir bilemeyiz, ama sonuç ortadadır.

Şu anda yayını süren özel TV Star1'in haberleri, siyasi programları için "Yalnızca habercilik yapıyor, herhangi bir amacı yok" cümlesini kim söyleyebilir? Özel TV konusunda oynanan oyuna bu köşede birçok kez değinildi. Türkiye'de herkes, özel televizyonlara olanak sağlayan yasal değişikliklerin yapılmasından yana. Ama bu bir türlü yapılmadı ve ekranda, bir yanda TRT diğeri yanda Magic Box ile gerçek bir tekel yaratıldı ve sürdürülüyor. Sesini duyurmak isteyen bir siyasal partinin, hiç olmazsa seçim öncesinde gerçek bir eşitlik sağlamasa bile benzer bir olanağı kullanmaya çalışmasından doğal ne olabilir?

Yıpranmış, inandırıcılığı azalmış yazılı basın bir yanda, iktidarı denetiminde iki TV diğeri yanda... Hasan Pulur, Milliyet'te önceki gün yayımlayan yazısını bazı uydurma haber örnekleri verdikten sonra şöyle bitiriyordu: "Elbette bütün bunlara bakıp 'işte basın!' demek mümkün değildir. Bunlar deveye kulaktır, ama sinek de, devenin kulağından çok küçük olmasına rağmen mide bulandırır. Time dergisinden Christopher Ogden'in deyişiyle 'Basın böyle gözden düşer.' "

Yine de doğruları savunmaya devam etmekten başka yol görünmüyor...

